

ליקוטי מוהר"ן בפרשה

פרשת 'פקודי' ה'תשפ"ב / הרה"ג אליהו עטיה שליט"א

לקבלת השיעור במייל:
6537488@gmail.com

מבוסס על ליקוטי מוהר"ן תורה כד' (ח"ב)

משנכנס אדר מרבין בשמחה לכל השנה / כתר - תענוג שבת / בשבת שמחים והיראה תבוא מאלה / קדושת שבת משרה את השכינה אפי' בלי המשכן / בשבת הבית הנפרך למשכן והשולחן למזבח וכו' / הנהגות למעשה לשולחן שבת בשמחה / ע"י מחיאת כף וריקודים מתבטלים כל הדינים / ע"י שמחור לצדיק מתבטלת הגאולה ויכול לרקוד / ע"י תשובה בא לשמחה, וע"י גופי שמחה בא לתשובה / לשנות יין ולאכול בשר באדר / לקיים את המצוות מתוך שמחה / לצעוק כל היום הטעימי טעם סוכה, ניסית?! / 'תפארת' - שמחת לימוד התורה / אין אדם לומד תורה אלא במקום שלבו חפץ / להלוות שמחה משמחת הגאולה העתידה / הוד - לומר תודה בשמחה גדולה / התבוננו בברכות השחר / עיקר התודה בשעת ההתבודדות / תודה על האשה, הילדים, הבית, הפרנסה ועוד / למצוא נקודות טובות באשתו וכך יעשה אותה טובה יותר / יסוד - להרבות בשמחת חתן וכלה / השמחה שעל ידי מילי דשטותא

משנכנס אדר מרבין בשמחה לכל השנה

א. אמרו חז"ל (תענית כט:): "משנכנס אדר, מרבין בשמחה", והרבה סוברים שזה כבר מאדר א', וכשאנו עומדים בפתחו של חודש אדר ב' בודאי שמתקיים בו: "משנכנס אדר מרבין בשמחה" - ביתר שאת וביתר עוז, וצריך להרבות יותר בשמחה בחודש אדר ב' הבעל"ט, ובעז"ה היום נלמד עשר עצות ודרכים איך זוכים להרבות בשמחה כמה שיותר, כי זו המצוה הגדולה של החודש הזה, וזה לא מפסיק בסיום חודש אדר, אלא שבזכות השמחה הזו, נזכה להמשיך את השמחה הגדולה לכל השנה, גם בניסן בחודש הגאולה, וכן באייר ובסיון ותמוז עד שמגיעים לחודש אב, שיהי רצון ונזכה במהרה לשמחה גדולה בחודש הזה בחג הגדול שיהיה ביום ט' באב, ואם לא ייבנה בית המקדש שאז משנכנס אב ממעטין בשמחה זה רק עד ט"ז באב, ומ-ט"ז באב חוזרים להרבות בשמחה.

"משנכנס אדר, מרבין בשמחה" - איך מרבין בשמחה למעשה? רבינו הקדוש בליקוטי מוהר"ן (תורה כ"ד ח"ב) כתב: "מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד", כלומר, שלא רק משנכנס אדר, אלא צריך להיות בשמחה תמיד כל השנה, רק משנכנס אדר מרבין עוד יותר. ונאמר בעז"ה עשר דרכים בעבודת השם על פי הספירות הקדושות, איך להרבות את השמחה, ובעיקר נוריד את הדברים למעשה, כדי שנקיים את העצות האלו, וכך נזכה בפועל להרבות בשמחה.

כתר - תענוג שבת

ב. עצה ראשונה בספירת ה'כתר' - כתוב בפסוק (ישעיהו נח, ג-יד) "וקראת לשבת ענג וגו', אז תתענג על ה'". (הפסוקים שאומרים אותם בקידוש ביום שבת), אומר הזוהר הקדוש (פ' יתרו ח"ב דף פג.) "דבי שמעון אומר: אשרי חלקו של אותו צדיק שזוכה לזה, שפיתוב: 'אז תתענג על ה'". לא כתוב עם ה', אלא - על ה'. ומה זה על ה'? מקום שעליונים ותחתונים נמשכים ומנוו ונאבים לאותו מקום, שפיתוב (תהלים קכא, א) "מאין יבא עזרי, עכ"ל. ומבואר שם שהמקום שמגיע 'עונג שבת' הוא לפרצוף עתיק יומין שהוא בכתר. כלומר, הזוהר מדייק בפסוק שכתוב "על הוי"ה", שזה ה'כתר' שנקרא 'עתיקא סתימאה'. כי ע"י התענוג של שבת קודש, אדם זוכה להגיע לבחינת: "אז תתענג על ה'".

ענג ונגע שני הפכים באותם אותיות

ג. כתוב ב'ספר יצירה' (פ"ב מ"ד) "אין בטובה למעלה מעונג, ואין ברעה למטה מנגע". ונשיב לב שמילות 'ענג' ו-'נגע' הם אותן אותיות. ורבינו הקדוש בליקוטי מוהר"ן (תורה ל"ז ח"א) אומר על

הפסוק (איכה ג, לח): "מפי עליון לא תצא הרעות והטוב" - שהשי"ת נותן אותיות שבהם יש כח, והאדם הולך ומסדר את האותיות לברכה או חס ושלום לקללה, אז אם אתה טוב, אתה זוכה לצרף את את האותיות לטובה, ולזכות ל"אין בטובה למעלה מענג", ואתה עושה מהאותיות ענג, ואם אדם ח"ו עושה צירוף לא טוב, זה בחי' "אין ברעה למטה מנגע". והעונג בעצמו יכול להתהפך לנגע.

העונג הוא בכתר. כשאדם מתענג על ה', הוא למעלה מטעם ודעת, וזוכה להגיע עד ספירת ה'כתר', שזה המקום הכי גבוה של שמחה, וזה מגיע רק ביום שבת קודש. מה הראיה? כתוב בפסוק (במדבר י, י) "וביום שמחתכם ובמועדיכם ובקראשי חדשיכם ותקעתם בחצצרות על עלתיכם... והיו לכם לזכרון לפני אלוקים אני ה' אלוקים" - מה זה 'ביום שמחתכם'? מפרש ה'ספרי' (על הפסוק) 'ביום שמחתכם' - זו שבת קודש. הפסוק קורא לשבת יום שמחה יותר מהמועדים.

בשבת צריך לשמוח ואז ממילא תבוא היראה

ד. רבינו הקדוש אומר בליקוטי מוהר"ן (ח"ב תורה י"ז) שצריך לשמוח מאוד בשבת קודש. ומסופר (שיחות הר"ן קנ"ה) שפעם רבינו שאל את רבי נתן: האם אתה שמח בשבת קודש? אמר לו רבי נתן: "אני לפעמים 'פרוס' בשבת". ואמר שנופלת עליו יראת שמים עצומה בשבת קודש. אמר לו רבינו בלשון זו: "לא כך הוא, העיקר בשבת קודש הוא השמחה". שבת זה לא זמן שתהיה 'פרומר איד' (יהודי ירא), אלא בשבת צריך לשמוח.

ומסופר שם בהמשך השיחה: שאמר לו רבינו: "עכשיו יהיה לך מרה שחורה, מזה בעצמו שאמרתי לך להיות שמח בשבת קודש" - ואתה לא שמח מספיק. ורבי נתן מעיד, רבינו באמת כיוון מאוד למחשבתו, כי כבר מיד נכנסתי למרה שחורה, שהרבי אומר לי להיות שמח בשבת קודש ואני לא כל כך בשבת קודש. ואמר לו רבינו: "תדע, שע"י התענוג והשמחה של שבת - מגיעים ליראת שמים אמיתית", כי דוקא מתוך שמחה יש את הבחינה של (תהלים ב, יא): "עבדו את ה' ביראה וגילו ברעדה", כי כשנמצאים בשמחה גדולה, אפשר להגיע ליגילו ברעדה וליראת שמים אמיתית, ולא יראה נפולה ופחדים מיראת העונש (שוה"י יראה תתאה). נמצא, שעיקר השמחה היא ביום שבת שאז התענוג בבחינת: "אז תתענג על ה'".

קדושת שבת משרה את השכינה אפי' בלי המשכן

ה. מהו התענוג בשבת קודש? למדנו (בשיעור ויקהל תשפ"א) חידוש שהוא מאוד יקר בעיני, ובעת אני יוסף עליו ייתר ביאור. יש בספר שמות חמש פרשיות שהן בנושא של עשיית המשכן, (תרומה, תצווה, כי תשא ויקהל פקודי) וכתוב בענין המשכן שאין עבודת המשכן דוחה את השבת. והשאלה, הרי לכאורה אין לך דבר יותר חשוב מהשראת השכינה בעם ישראל, ואם כן, למה שעבודת המשכן לא תדחה את השבת, והרי העיקר זה להיות להיות דבוק בה' יתברך, כמ"ש (דברים יא, כב): "ולדבקה בו", ע"י השראת השכינה שהיתה במשכן?

והתשובה: ל'שבת קודש' יש כח להביא לדבקות בקב"ה, ואז האדם נעשה כלי להשראת השכינה, גם כשאין משכן, כמ"ש (שמות כה, ח) "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" - ביתוכו לא נאמר אלא "בתוכם" - בתוך כל אחד ואחד (אלשיך) וראשית חכמה' הובא בליקוטי מוהר"ן צ"ד, ועל כל אחד ואחד ליצור משכן בתוכו להשראת שכינה, שהאדם בעצמו יהיה כלי להשראת השכינה הקדושה. וזה ע"י שבת קודש, כי שבת יש לה את הכח להעלות כל יהודי למדרגה שהוא

ועיקר הזמן זה בליל שבת שאז יש את מצות הייחוד בין הבעל לאשה, ולכן בשבת יותר חשוב מכל השבוע כולו, שהאשה תבוא לשולחן באופן הכי מכובד ויפה, עם הבגדים הכי יפים שלה, ומקושטת ומכובדת לכבוד בעלה. וירגישו בשולחן שבת הם כהן וכהנת, בבגדי כהונה "לכבוד ולתפארת".

רבינו ה'בבא סאלי', כשהיה מגיע מבית הכנסת בליל שבת, הוא לא היה מוריד את בגד העליון המיוחד של שבת עד אחרי הקידוש. ולכן מי שלובש כובע וחליפה, יקפיד להישאר בקידוש עם הכובע והחליפה שלו, וכן כל אדם ישאר עם הבגדים המכובדים. רבינו הקדוש אומר (שיחה קנ"ה) "וכל אדם אפילו איש פשוט שמח עם ה'זופצה' שלו (חליפה של שבת). ולכן חודש אדר זה זמן טוב להתחדש בבגדים חדשים לכבוד שבת.

ע"י מחיאת כף וריקודים מתבטלים כל הדינים

ח. בספירת ה'חכמה' – שם יש קצת עבודה יותר קשה. רבינו הקדוש אומר (שיחות הר"ן אות קל"א) וז"ל: כך אמרתי, שעכשו נשמע גזרות חס ושלום על ישראל, והנה הולכים וממשימים לבוא ימי הפורים האלה ויהיו ישראל מרקדים ומחאו כף ועל ידי זה ימתיקו הדינים. וחזר וכפל דבריו ואמר בפה מלא 'כך אמרתי'. שיחה זו נאמרה על תורה י' בלקוטי מוהר"ן קמא, ששם גילה רבינו את הסוד הגדול שע"י מחיאת כף וריקודים מתבטלים כל הדינים. כי תורה זה נאמר בשנת תקס"ג, שאז נשמע שהצאר הרוסי ימ"ש רוצה לגזור את הגזירות הקשות של הפונקנטין, שמטרתם היתה כדי להוציא ח"ו את עם ישראל לגמרי מקדושת ישראל. ורבינו עבד קשה באותה שנה לבטל את הגזירות הקשות. ואמר שעיקר הביטול של הגזירות היה ע"י מחיאת כף וריקודים. ושאלנו, למה מחיאת כף וריקודים זה מבטל גזירות, הרי בגמרא בתענית כתוב שגזורים י"ג תעניות על הציבור בשביל הגשמים ועל כל הצרות, א"כ לכאורה סיגופים מבטל גזירות?

כשיש גאווה שהיא עבודה זרה יש חרון אף וגזירות בעולם

ט. והתשובה אומר רבינו הקדוש, צריך לדעת למה בכלל יש גזירות. והוא מסביר בליקוטי מוהר"ן (תורה י' אות ו' ח"א) שביש עבודה זרה בעולם יש חרון אף בעולם (ספרי ראה אות צ"ו). ולכאורה בזמן שאין עבודה זרה, מה שייך חרון אף של עבודה זרה? התשובה: כתוב בגמרא סוטה (דף ט"ז): "אמר רבי שמעון בר יוחאי: כל אדם שהוא גס רוח, כאילו עובד עבודה זרה. כתוב (משלי טז, ה), "תועבת ה' כל גבה לב". וכתוב (דברים ז, כ): "ולא תביא תועבה אל ביתך... ותעב תתעבנו כי חרם הוא", אמר רבי יוחנן: "כל המתגאה כאילו כופר בעיקר, שנאמר (דברים ח, יד): "ורם לבבך ושכחת את ה'". ולכן צריך מאוד להזהר ממידת הגאווה. ומובא בגמרא (ברכות מג): "כל ההולך בקומה זקופה כאילו דוחק רגלי השכינה", וכתוב בגמרא (סוטה ה): "כי רם ה' ושלפ יראה", אמר רב חסדא 'כל אדם שיש בו גסות הרוח, אמר הקב"ה: אין אני והוא יכולין לדור בעולם". אדם ח"ו דוחק רגלי השכינה, ואין הקב"ה יכול לדור איתו.

וכיון שהגאווה היא עבודה זרה, בגללה באות גזירות קשות לעולם רח"ל. ואיך מבטלים את הגאווה? אומר רבינו שלבטל גאווה זה ע"י שהאדם זוכה להיות דבוק בצדיק. כי כשאדם זוכה להיות דבוק בצדיק ולקיים את העצות של הצדיק, הוא מקבל מהרוח של הצדיק. וז"ל רבינו (תורה י' אות ו'): ה'עקר הוא על ידי התקרבנות לצדיקים,

בעצמו נעשה משכן להשראת השכינה. וזו הסיבה שעבודת המשכן לא דוחה את השבת, ולמה? מכיון שמצות שבת מועילה להשראת השכינה בכל אחד מישראל גם בלי המשכן.

בשבת הבית נהפך למשכן והשולחן למזבח וכו'

ו. ונוסיף דבר נפלא: צריך להיות הבית שלך גם משכן למעשה, כי בשבת קודש המשכן זה הבית של היהודי, עצי המשכן הם הקירות של הבית, והמזבח זה השולחן של שבת. נרות שבת וכן המנורות שמדליקים לכבוד שבת, כנגד הדלקת המנורה במשכן. וכשעורכים את השולחן ושמים לחם משנה, זה שולחן לחם הפנים, ובפרט לפי המקובלים צריך לשים י"ב חלות כמו שעשו ב'לחם הפנים', (ועושים צורת שני סגולים, ז"א עושים צורה של ניקוד סגול מצד ימין וכן מצד שמאל, ועליהם עוד קומה עד שמגיעים ל-י"ב לחמים. ומי שזוכה לזה אשרי חלקו. אני זוכר שאבא היה עושה ככה, ואז לוקח בוצע מהשניים העליונות, ומצמיד אותם ועושה עליהם ברכת ה'מוציא'. ולכן גם מי שאין לו הרבה בני בית, יכול לקחת פיתות מהמקפא ולסדר אותם לברכה, ואח"כ להחזיר להשתמש בהם כל שבת, רק שהם יהיו ראויים לאכילה כמובן. ובפסח זה קל שמים 12 מצות). וא"כ שולחן השבת, הוא השולחן של בית המקדש.

גם השולחן הוא כמו מזבח. כמובא בגמ' ברכות (דף נה). "פתח הכתוב בשולחן וסיים במזבח, שנאמר (יחזקאל מא, כב) "הַמִּזְבֵּחַ עֵץ... וַיִּדְבַּר אֵלַי זֶה הַשְּׁלֹחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה'", ודורשת הגמ' שבזמן שביהמ"ק קיים מזבח מכפר עליו, ומשחרב בית המקדש שולחנו של אדם מכפר עליו. לשולחן שבת יש שתי בחינות: שולחן ומזבח. והלחם משנה שעל השולחן זה בחינת 'לחם הפנים', והשולחן בעצמו הוא בחי' 'מזבח'. וכמו שעל המזבח מקריבים קרבן מבושר, לכן בשולחן שבת אוכלים בשר ("אין שמחה אלא בבשר ויין" ופסחים קט.ו), ולא מספיק רק דגים, אף שמצוה לאכול דג ביום שבת, אבל לא מקריבים על המזבח דגים, ולכן בשביל שיהיה בחי' מזבח צריך שיהיה בשר משובח של בהמה. ומי הם הבהנים? אתה כהן, אשתך כהנת, הילדים כהנים, כולם אוכלים על השולחן. וכששרים זמירות שבת זה דוגמת 'שירת הללוים', שהיתה דוקא בשעת הקרבת הקרבן. אז מה יותר נפלא מאשר לזכות בכל שבת להיות בתוך המשכן, ולהתענג על ה' ולהתקדש ולהיטהר.

הנהגות למעשה לשולחן שבת בשמחה

ז. ולכן "משנכנס אדר מרבין בשמחה" – זה להרבות בשמחה בשבת קודש, 'וביום שמחתכם' – זה שבת קודש. ובודאי שכולם שמחים בשבת, אבל קצת באדר יש להרבות עוד יותר בשמחה, להשרות אורה שמחה בשבת בבית, וזה אומר לא להעיר שום הערה על שולחן שבת, לא לאשה ולא לילדים ולמשפחה (כי לצערנו הרבה אנשים נגררים בסעודת שבת לרכילות, ולויכוחים ומעבירים ביקורת, ואז ח"ו זה ההיפך מהשמחה), בלי שום קפידות (האוכל טעים או לא טעים...), אתה רק משבח ומפאר את האשה ואת הילדים, כדי שעל שולחן השבת תהיה רק שמחה.

ואתה ואשתך תנהגו כמו מלך ומלכה, תהיו לבושים כמו בבגדי כהונה "לכבוד ולתפארת", ואפילו שלפעמים זה קצת טרחה לנשים שהן כבר עייפות, ואחרי שעבדו קשה כל יום שישי הן מגיעות לשולחן בשבת עם איזה חלוק בית, או לפעמים עם החלוק של הספונג'ה ה' ירחם, ולכן על הנשים ובנות ישראל להיות מקושטות ושיתלבשו בבגדים יפים ומפוארים, כי הבגדים היפים של האשה מקומם בעיקר בבית בשביל הבעל כמפורש בגמ' בתענית (דף כג):

התלכשו וכו' לא נורא, כי לא חסר סיבות שהשטן יכול להרוס את השמחה בשבת, ולגרום למריבה ח"ו, אבל שאדם יודע את הדברים האלה והוא משתדל בכל כוחו להיות בשמחה בשבת, וממה שיש אני מרוצה, איך יצאו הדגים זה מצוי, והבשר עוד יותר מצוי, הכל בסדר ברוך השם, רק לשמוח ולשמוח מאוד – "אז תתענג על ה'", וזהו עבודת השם גדולה שיש לנו בחודש אדר, להיות בשמחה בבית, ולשבור הגאווה, איפה האדם נבחן? בבית שלו.

ע"י תשובה בא לשמחה, וע"י נגוה שמחה בא לתשובה

יב. ספירת ה'בינה' – שם עיקר המקום של שמחה, כמו שכתוב (תהלים קיג, ט): "אִם הַבְּנִים שְׂמֵחָה הִלְלוּהָ" וידוע ש'אבא' זה ב'חכמה', ו'אימא' זה ספירת הבינה. ולכן השמחה נמצאת בספירת ה'בינה'. הוזהר הקדוש (פינחס ח"ג דף רנה): אומר שגם התשובה היא נמצאת בספירת ה'בינה'. ואם כן איך מגיעים לשמחה ע"י שזוכה לתשובה, כי כשיש לאדם עצבות זה בחי' 'אל אחר' (סטרא אחרא), שהרי כשאדם ח"ו חוטא ונופל בכל מיני בלבולים, הוא נכנס לעצבות, כל עבירה שאדם עבר, זה מכניס אותו לעצבות, ולכן כשאדם רוצה לצאת מעצבות ולהגיע לשמחה, הדרך היא ע"י שיחזור בתשובה.

ויש שני סוגי תשובה: יש תשובה מיראה שהיא יראת העונש, והיא לא עושה שמחה, כי כשאדם מפחד מעונשים בעולם הזה ובעולם הבא, אז התשובה שלו נקראת תשובה מיראה (תשובה תתאה), ולעומת זאת 'תשובה מאהבה' זו תשובה שמביאה לידי שמחה, והיא נעשית על ידי שמחה. ואיך זה נעשה? מחדש רבינו בליקוטי מוהר"ן (תורה נ"ד ח"א) שאדם זוכה לזה ע"י שמיעת כלי זמר ממנגן כשר. אתה רוצה לעשות תשובה? קח את הגיטרה ותתחיל לנגן לכבוד השם, רק תעשה תשובה מקודם שתהיה מנגן כשר ואז תנגן ותעשה תשובה על תשובה.

ומסביר רבינו, שע"י שאדם מברר את הרוח טובה מתוך רוח נכאה, ע"י זה הוא זוכה לצאת מ'כוח המדמה' (שרבינו אומר בליקו"מ ותורה כ"ה ח"א) שזה היצר הרע בעצמו, ואז הוא יכול לזכות לתשובה שלמה. ולכן ע"י שמיעת כלי זמר ממנגן כשר, מגיעים לשמחה והשמחה היא התשובה. ואם שמעת מנגן ולא היה לך הרהור תשובה, אז או שהשמיעה שלך לא טובה – לא בריכוז, או שהמנגן לא מספיק כשר, כשיש מנגן כשר שכל כוונתו לשם שמים, אז הוא מכניס כך הרהור תשובה בנגינה שלו, כי הניגון הכשר מברר אצל כל השומעים את הרוח טובה מתוך הרוח נכאה.

ר' נתן שהלך לחתונה בשביל להגביר שמחה

יג. מסופר על רבי נתן שהיתה לו קרובה שהתחתנה בעיר אחרת, והוא נסע לחתונה, וכשהוא הגיע אנשים התפלאו לכבוד מה הוא הטריח את עצמו? ואמר להם רבי נתן: 'מה אגיד לכם, הרגשתי רצון להגביר בי את השמחה, וחיפשתי איפה יש חתונה, וזוכרתי שיש חתונה של קרובתי, ונסעתי כדי לשמוח בשמחת חתן וכלה. ב"ה היום לא צריך לנסוע, אפשר להשמיע בבית מנגינות כשרות ממנגן כשר, שעושים את הניגון לשם שמים ולשמוח ולרקוד, וכך זה יעורר אותך לשמחה אמיתית וזה יעורר אותך לתשובה.

לשמע שירים מהקלטה

יד. בדור שלנו הסכימו שמותר לשמוע נגינות מוקלטות, ואין בזה איסור מצד אבלות על החורבן, כי אנחנו דור שנוטים מאוד

כמוכא בתקונים (תיקון כ"א דף מט.) 'בְּתַרְוֵעָה דְאִיהוּ רִחְמָא, אֲתַעְבִּיר אֶל אַחֲרֵי; וְצַדִּיק הוּא בְּחִינַת רִחְמָא, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (בַּמִּדְבָּר כג, יח) "אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ", וְעַל יְדוֹ נִכְנַע רוּחַ גְּבוּהָ – אֵל אַחֲרַי, ע"כ. לצדיק יש רוח שמתאימה לכל אחד ואחד, הוא מדבר עם ראובן שהוא תלמיד חכם, הוא מתאים את עצמו לו, הוא מדבר עם שמעון שהוא בעל בית, וג"כ מתאים את עמניט לו, הוא מדבר עם ילד קטן – הוא יודע לדבר בשפה שלו, יש לו רוח שמתאימה לכל אחד ואחד מישראל, וזהו: "אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ".

ע"י דבקות בצדיק יכול לרקוד

י. ועתה מוסיף רבינו הקדוש עוד: שברגע שאתה דבוק בצדיק, אתה מקבל בלב את הרוח של הצדיק, הצדיק נותן לך את הרוח שלו. ולמה זה מועיל לך? יעקב אבינו כשהוא שמע בשורה טובה מהקב"ה, אז כתוב (בראשית כט, א) "וַיֵּשֶׂא יַעֲקֹב רַגְלָיו", מה הכוונה שהוא נשא והרים את רגליו? הרי הרגלים מרימים את הגוף ולא להיפך? אומר רש"י הקדוש: "נשא ליבו את רגליו". כלומר כשאדם שמח הוא נעשה קליל, ואדם עצוב הוא כבד. איך כתוב אצל פרעה: "כִּבְד לֵב פְּרַעֲוָה" (שמות ז, יד) אין לו לב, כי הלב שלו נהפך לכבד. כך אדם שהוא בעל גאווה. וכשאדם זוכה לשמחה הוא קל, ואז כיף לו לרקוד, כשאדם שמח הוא מרגיש שהוא עף באוויר, אתה מרגיש שהשמחה לוקחת אותך ומרימה אותך.

מחיאת כף וריקודים נעשים ע"י הידים והרגלים, ואומר הוזהר (תיקון תיקון כ"א דף נג): "רוחא דנשיב בתרי בתי לבא, והא ו' איהו דנשיב בדרועין בשית פרקין דלהון, ואיהו נשיב בתריין שוקין בשית פרקין". פי', אלו הם שש הפרקים שבשתי הידיים (בכל יד 3 פרקים), וכן ברגלים יש ששה פרקים (כף הרגל, והשוק, והירך, וביחד ששה בשתי הרגלים), וכשאתה מקבל בהם רוח דקדושה מהצדיק, הם מתרוממים לרקוד ולשמוח. ובאמת רואים מי שהוא דבוק בצדיק, יש לו שמחה אמיתית, יכול לרקוד שעה שעתיים, ואתה לא מבין מאיפה יש את הכוחות האלה.

ע"י שמחבר לצדיק מתבטלת הגאווה

יא. וביאור הדברים ע"י שהאדם מקושר לצדיק, רוח הצדיק מבטלת ממנו את הגאווה, כמו שאמר רבינו שע"י רוח הצדיק מתבטלת רוח גבוהה שהיא אל אחר עבודה זרה. והדבר גם מובן בשכל כשאתה מחובר לצדיק אתה מסכים שיש מישהו שאתה שומע בקולו, ואם הוא יגיד לך דבר לעשות, אפילו שאתה חושב אחרת, אתה תעשה מה שהצדיק אומר, כי אתה באמת עושה כל מה שהרב שלך אומר, אז אתה עניו כי אתה מבטל את עצמך למי שאתה מבין שהוא גדול ממך. וכשאדם מחובר לצדיק הוא בעונה גדולה זה גם בפנימיות, כי זוכה לקבל את הרוח של הצדיק, והרוח הזאת מכניסה אותו לשמחה כזאת, עד שהוא מגיע למחיאת כף וריקודים. ואיך מתחברים לצדיק? על ידי שמקיימים את העצות של הצדיק. ע"י שאתה מקיים את העצות, ולומד את התורות של רבינו – אתה מקבל מהרוח של הצדיק.

אמרנו מקודם שהענין של שולחן שבת, שיהיה כיף להיות בו, ואם אתה מעיר הערות ואתה מקפיד וכוועס, הרסת את כל שולחן שבת. ואיך תצליח בזה? ע"י שאתה מבטל מעצמך את הגאווה. הרי למה אדם מעיר הערות? כי הוא חושב שהוא מבין יותר טוב מכולם. ולכן יש לו הערות, אבל אדם עניו ושפל, אז לא נורא אם לא עשו בדיוק כפי רצונך, ואם חזרת מבית הכנסת, והשולחן לא מוכן, והילדים לא

לקיים את המצוות בשמחה

יז. ספירת הגבורה' – לעבוד את השם יתברך מתוך שמחה כתוב בתוכחות שהסיבה לקלות היא (דברים כח, ז): "תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵב מְרֵב כָּל" – צריך לעבוד את הקב"ה בשמחה, כמ"ש (תהלים ק, ב): "עֲבַדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה בְּאוֹר לְפָנָיו בְּרִנָּה" – כל מצוה שעושים, לעשות אותה בשמחה ובזריזות.

ואיך נזכה לקיים מצוות בשמחה? זו עבודה לא פשוטה, ובאמת יותר קל לנו במצוות הזמניות, עוד מעט מגיעים לחג פורים, ויש בחג הזה הרבה כמה מצוות ב"ה, ואנחנו מתפללים 40 יום: "הצילני מקליפת המן עמלק וקדשני וזכני לקדושת מרדכי ואסתר, וכל זה הכנה כדי לקבל את מצוות הפורים בשמחה ולהיות כלי לאורות הגדולים שיש בחג פורים. כשמגיעים לחג סוכות מכינים את עצמנו לחג ולמצוות שיש בו.

לצעוק כל היום הטעימי טעם סוכה, ניסית?!

יח. היה סיפור (שמובא בשיש"ק ח"א תרל"ח) עם רבי נתן שהיה לו חולי מעיים רח"ל, וכיוון שכן הקור מאוד היה קשה לו, ובחג סוכות באוקראינה קר מאוד, ולפעמים יש כבר בסוכות שלג, אז רבי נחמן טולטשין עשה לרבי נתן סוכה אטומה, וסגר אותה עם עצים היטב, כדי שרבי נתן יוכל לקיים מצות סוכה בלי שיסבול. וכשהגיע רבי נחמן טולטשין לחג, הוא אמר לרבי נתן: שאחרי שטורחים כל כך הרבה במצות סוכה, אז כבר מרגישים טעם מיוחד בסוכה. כשאדם טורח להשיג את המצוה זה טעם אחר. ואמר לו רבי נתן: "נחמן, את זה לא ניסית, לצעוק כל היום לפני סוכות בהתבודדות: "רשב"ע, הטעימי טעם סוכה", ואז תבין מה זה טעם סוכה.

תפילין כתרי דמלכא

יט. כשאדם שואג וצועק ומבקש, הקב"ה תטעים אותי את טעם המצוה שאני הולך לקיים, הוא זוכה לטעם מיוחד במצוה שעושה. רבינו אומר לגבי התפילין בלקוטי מוהר"ן (תניינא ע"ב), וז"ל: אָפְלוּ בְּשִׁעוּשֵׁי מִצְוָה, צָרִיךְ שְׂיִהְיֶה לוֹ גַם בֵּין בּוֹשֶׁה גְדוּלָה, כִּי אֵיךְ בָּאִים לְחַטֵּף הַתְּפִלִּין, שֶׁהֵם 'פְּתָרֵי דְמַלְכָא', וְלִהְיִיחָם פְּתָאם עַל הָרֵאשׁ. בּוֹדָאֵי רָאוּי שְׂיִהְיֶה לוֹ בּוֹשֶׁה גְדוּלָה, בְּשָׂבָא לְעִשׂוֹת אֵיזָה מִצְוָה, עַב"ל. בתפילין של יד יש כ"א אזכרות, ובתפילין של ראש כ"א אזכרות, וכל בוקר כשאתה מניח תפילין, אתה שם על עצמך מ"ב (42) שמות קודש שנכתבו בקדושה וטהרה. וכשאדם יתחיל להתבונן במעלת וקדושת התפילין, אז כשתניח את התפילין אתה תגיע מצד אחד לבושה גדולה, ומצד שני לשמחה גדולה על הזכות הגדולה ללבוש את הכתר של המלך. רק מה הבעיה? שלא שמים לב, ועושים את המצוות מצות אנשים מלומדה. אבל אם מתחילים להתבונן בגדולת המצוות, מגיעים לשמחה גדולה מאוד.

ובפרט במצוות תפילין, אומר רבינו (ליקו"מ תורה ל"ח ח"א) שתפילין זה דבקות בהקב"ה. אתה רוצה להידבק בקב"ה? – תניח תפילין. ולכן "עבדו את ה' בְּשִׂמְחָה" – זה בספירת הגבורה, כי הפסוק אומר שעונש הגלות הוא: "תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵב מְרֵב וכו'", ולכן צריך מאוד להיזהר בדבר הזה, ולנצל את חודש אדר שהוא חודש השמחה, להתחיל לעבוד את הקב"ה בשמחה ובטוב לבב מרוב כל, ומתוך שפע גדול בעז"ה.

לעצבות, ולמה? כי ברוך השם לא חסר לנו כלום, והיות שכן, אז כשחושבים שחסר משהו קטן – כבר בעצבות. היום זה דור שחושב שהכל מגיע לו. ורואים הרבה היום את הבעיות הנפשיות, והרבה מחלות נפש של האדם זה בגלל שאין לו שמחה, כשאדם יש לו שמחה אומר רבינו (ליקו"מ תורה כ"ד ח"ב) שהשמחה היא תרופה לכל המחלות. וכמה כח גדול יש לנגינה מנגן כשר וצדיק, לצערינו אין היום הרבה מנגנים כשרים, ולכן כשיש מנגן כשר, זוכים להגיע לשמחה ולתשובה.

היה לי לפני הרבה שנים תלמיד אחד שהיה מנגן, והוא עשה שבע ברכות ולמרות שבד"כ אין זמן, אבל אליו הגעתי, והסיבה שהגעתי כדי לשמוע אותו מנגן, כי הוא היה חתן, שנמחלו לו כל העוונות, וכשתן צדיק מנגן בעצמו, אין לך מנגן כשר יותר ממנו, הוא היה בחור ירא שמים וצדיק, היה לו טהרה על הפנים.

אין שמחה אלא בבשר ויין

טו. ספירת ה'חסד' – שמחה ע"י אכילת בשר ושתית יין, כמ"ש (פסחים ט). "אין שמחה אלא בבשר ויין". כשבית המקדש היה קיים, עיקר השמחה בחג היתה על ידי שמקריבים קורבן שלמי שמחה, ואוכלים בירושלים את בשר הקורבן. ואומרים חז"ל (פנח רזא בא) "משחרב בית המקדש ניטל טעם הבשר, וניתן במח שבעצמות" (שבהן נשאר הטעם האמיתי של בשר), אבל פעם הטעם של הבשר זה היה טעם אחר. הרי למה יש את הדין של נותר, (אכילת חטאת רק ליום לילה, שלמים שני ימים ולילה אחד), כי הטעם הכי טוב של הבשר זה סמוך לשחיטה שלו, ולא כמו בשר קפוא שנשחט לפני 6 חודשים ועבר הקפאה של מינוס 50 מעלות, ואח"כ מבשלים אותו בסיר לחץ, מה נשאר כבר מהטעם של הבשר אחרי שהוא עבר את כל הזעזועים האלה, אבל בשר של קרבן שנשחט טרי, ואוכלים אותו ביום יומיים לשחיטתו, יש לו טעם מיוחד מאוד. וגם מזה שהבשר קרב למזבח הוא מקבל טעם קדושה, ולכן עיקר השמחה היה בבשר הקרבנות.

לשתות יין בחודש אדר

טז. וכן ביין שאדם עושה אותו לכבוד השם יתברך, כתוב (תהלים קד, טו) "וַיֵּין שְׂמֵחַ לֵבָב אֲנֹשׁ". ובשם הגר"ח קנייבסקי, שאמר: שיש לשתות מעט יין בראש חודש אדר, ואמר שאולי גם יש עניין לשתות בכל יום מחודש אדר כדי להרגיש מעט שמחה. ולמעשה היו שנים שנהג מרן הגר"ח לשתות בכל יום בחודש אדר, והיו שנים שנהג לשתות רק בראש חודש. ואמר עוד, שנשים שאין היין משמח אותם ואינן רגילות בזה, תשמח עצמה באיזה בגד יפה בראש חודש אדר או דבר אחר שידעת שישמח אותה.

אכילת בשר ושתית יין היא בספירת החסד. ולמה? כי כשאתה אוכל אתה עושה חסד עם הגוף שלך, וכמו שאמר הלל (אבות דר' נתן פרק ל') כשהוא היה נכנס לבית המרחץ להתקלח היה אומר אני הולך לעשות מצות חסד עם הגוף. וכן כשאתה אוכל אתה עושה חסד עם הגוף, כי הנשמה לא צריכה את האוכל. ולא שעכשיו נעשה כל יום סעודה גדולה, אלא כשיש שמחת חברים כמו שאנחנו עושים פה בשיעור ביום שני, או בסעודת שבת, ובסעודת ר"ח, ובסעודת מצוה (כמו חתונה, ברית, בר מצוה, סיום מסכת), אז אפשר לנצל את זה לענין של חסד עם הגוף, כי "אין שמחה אלא בבשר ויין", ולשמוח שמחה אמיתית בלי הוללות וליצנות, רק שמחה של קדושה ושמחה של אהבת חברים, וגדולה לגימה שמקרב' (סנהדרין קג).

תפארת' - שמחת לימוד התורה

קמו, ב: "בִּזְנוּת יְרוּשָׁלַם ה' נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יִכְנָס, הָרַפָּא לְשִׁבּוּרֵי לֵב וּמִחֲפָשׁ לְעֵצְבוֹתָם". הסימן הגדול לתחילת הגאולה, זה שאתה הולך בירושלים, ואתה רואה את הבניינים, את הגשרים, ירושלים עיר ואם בישראל – "בִּזְנוּת יְרוּשָׁלַם ה'". "נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יִכְנָס" – הקב"ה הביא אותנו אחרי אלפיים שנה כאן לארץ ישראל. "הָרַפָּא לְשִׁבּוּרֵי לֵב וּמִחֲפָשׁ לְעֵצְבוֹתָם" – בגאולה בעצמה.

ללוות שמחה משמחת הגאולה העתידה

כג. ומה היא השמחה בנצח עכשיו, הרי עדיין הגאולה לא היתה? אלא שאומרים לך תילוה שמחה מהגאולה העתידה. הרי עוד מעט יבוא משיח, ואז יתקיים בנו הפסוק (שם קכו, ב): "אָז יִמְלֵא שְׁחוֹק פִּינוּ וְלִשְׁוֹנוֹ נָהָה" – נשמח כל כך הרבה, אם כן נשמח כבר עכשיו על חשבון הגאולה. אם אומרים לכן-אדם, בעוד חודשיים תקבל מיליון דולר. הרי כבר מעכשיו אתה לא יכול לדבר איתו מרוב שהוא בשמחה, אבל הרי זה יהיה רק בעוד חודשיים, בכל אופן הוא לא מחכה עם השמחה שלו עד שיקבל בפועל, הוא כבר שמח עכשיו.

אותו דבר כאן הקב"ה גילה לנו שעוד מעט הוא מביא משיח, "את צמח דוד עבדיך מהרה תצמיח וקרנו תרום בישועתך", כולנו מאמינים באמונה שלמה שאוטוטו משיח בא, אם כן, כיוון שתהיה גאולה עתידה, "זהנצח" זה ירושלים, תקח משם שמחה. והענין למעשה, לעלות על ליבו את הניסים, הטובות וגילוי השכינה שיהיה לעתיד לבוא, ומזה יגיע מיד לשמחה גדולה ועצומה. וזה השמחה בספירת ה'נצח' – לקחת שמחה מהגאולה העתידה.

הוד - לומר תודה בשמחה גדולה

כד. ספירת ה'הוד' – 'הוד' זה 'דע לומר תודה'. כתוב (תהלים ק): "מִזְמוֹר לְתוֹדָה הָרִיעוּ לַה' כָּל הָאָרֶץ... בְּאוֹ שִׁעְרֵי בְּתוּדָה חֲצֵרְתֵינוּ בְּתִלְהָה, הוֹדוּ לוֹ בְּרִכּוֹ שְׁמוֹ". התודה האמיתית לה' זה כשאדם הוא בשמחה, "הָרִיעוּ" – הוא לשון שמחה. כשאדם אומר תודה רק כדי לצאת ידי חובה חס ושלום, רק מהפה ולחוך, עדיף שלא יגיד תודה. לעומת זאת כשאדם אומר תודה מכל הלב ואומר זאת בשמחה, זה נקרא 'תודה'. וכך צריך לומר להקב"ה "מזמור לתודה" – לומר את התודה בשמחה גדולה.

דיברנו על הנקודה שכל התבודדות טוב להתחיל באמירה תודה, המילה הראשונה שיהודי אומר ביום שמתחילה את התפילה בבוקר זה: "מודה אני לפניך מלך חי וקיים וכו'". אדם שאומר תודה באמת הוא מגיע לשמחה עצומה. כי על מה אני אומר תודה? ב"ה אני בריא והכל עובד טוב ב"ה. תודה שברוך ה' קמתי בבוקר אספתי את כל האיברים ועמדתי על הרגליים, אנשים חושבים שזה ברור שהם הולכים, אבל לפעמים ח"ו בן-אדם מקבל מכה או איזה שריר נתפס והוא לא יכול לזוז, צריך לומר תודה להקב"ה "המכין מצעדי גבר". זה שאתה מרים יד ומזיז אותה, בלי מנועים ובלי שום חשמל, הכל עובד טוב ב"ה, אתה הולך, ואתה רואה ושומע, יכול לאכול ולהתפנות, וכך על כל דבר ודבר.

התבוננות בברכות השחר

כה. תאמר את ברכות השחר בכוונה, כל ברכה היא משהו מיוחד שצריך להודות עליו לקב"ה, "הנותן לשכווי בינה" – שנתן לי שכל "מתיר אסורים", אדם בשינה הוא כמו אסיר מרוב כבודות. "פוקח עיוורים", כשאדם ישן הוא לא רואה שום דבר, ובבוקר הקב"ה

כ. ספירת ה'תפארת' – תפארת זה הבחינה של ה'תורה'. כמו שדורשת הגמרא ברכות (דף נח). את הפסוק (דברי הימים א' כט, יא): "לְךָ ה' הַגְדֵלָה וְהַגְבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת... וכו'" – 'תפארת' זה מתן תורה. וממילא כשאדם יש לו שמחה בתורה, והתורה משמחת אותו ב"ה, אתה שומע דברי תורה ואתה שמח, מתענג ומחייך – זוהי שמחת התורה אמיתית. והתורה משמחת כמ"ש (תהלים יט, ט): "פִּקְדֵי ה' יִשְׂרָיִם מִשְׁמַחֵי לֵב", אבל אסור ללמוד תורה, בצום ט' באב אסור ללמוד תורה, כי היא משמחת. ואם כן מלימוד התורה אדם יכול להגיע לידי שמחה, ועל ידי שירבה בלימוד תורה בחודש אדר, בודאי יוכל לקיים 'משנכנס אדר מרבין בשמחה'.

ביאור דברי חז"ל שאין אדם לומד אלא במקום שלבו חפץ

כא. ויש פה נקודה חשובה: 'אין אדם לומד תורה אלא במקום שליבו חפץ' (עבודה זרה יט.). יש לזה שני פירושים (ושניהם נכונים), מקום – זה הישיבה והבית המדרש שאתה חפץ ללמוד בו תורה. פירוש שני – המקום במסכת או בסוג לימוד תורה שאתה רוצה ללמוד. מסופר בגמ' (שם) שלוי ורבי שמעון ברבי היו לומדים אצל רבי, והם סיימו ספר אחד, והיו צריכים להתחיל ללמוד ספר חדש, ולוי רצה ללמוד ספר משלי, ורבי שמעון ברבי רצה ללמוד תהלים, (התנאים היו מלמדים את התנ"ך עם כל הדרשות של חז"ל ותורה שבע"פ). ומי שניצח זה הבן של רבי, והם למדו תהלים "אֲשֶׁרֵי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הֵלֵךְ בְּעֵצַת רְשָׁעִים...". ורבי דרש להם את הפסוקים, עד שהגיע לפסוק: "כִּי אִם בְּתוֹרַת ה' חָפְצוּ – וּבְתוֹרַתוֹ יִהְיֶה יוֹמָם וְלַיְלָה" – "אין אדם לומד תורה אלא במקום שליבו חפץ". מיד קם לוי ואומר לרבי: 'נתת לי רשות לעזוב' (כי הוא רצה ללמוד משלי), כי אני לא רוצה ללמוד תהלים אלא משלי, וכיון שפירשת שאין אדם לומד תורה אלא במקום שלבו חפץ, לכן אני הולך לתנא אחר שהוא מלמד עכשיו בספר משלי. וטעם הדבר כדי שהאדם יהיה שמח מהתורה, צריך לחפש לעצמך מה אתה רוצה ללמוד, ואז תאהב את הלימוד, ויהיה לך חשק בלימוד, במקום שאתה אוהב ללמוד, עם חברים שאתה אוהב ללמוד איתם.

הנצח זו ירושלים והנצח הוא נצחון על רומי

כב. ספירת ה'נצח' – תמיד ה'נצח' זה חידוש (אנחנו תלמידים של רבינו, ונחמן זה גימטריא נצח ואמר על עצמו 'ניצחתי ואנצח', וכן משה רבינו הוא בספירת ה'נצח'). ומהו ענין השמחה ב'נצח'? דורשת הגמ' ברכות (דף נח). "וְהַנְּצַח" – זו ירושלים. ירושלים היא 'עיר הנצח'. וכתוב שם: "תנא משמיה דרבי עקיבא "לְךָ ה' הַגְדֵלָה וְהַגְבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח" "וְהַנְּצַח" – זו ירושלים". כשאדם זוכה לבא לירושלים לגור בירושלים, הוא מתקן את ספירת ה'נצח'. וכתוב שם עוד גמרא: נצח זה גם מלשון ניצחון, 'זהנצח' – זו מפלתה של רומי, שנאמר (ישעיה סג, ג): "וַיִּזַּן נִצְחָם עַל בְּגָדֵי וְכָל מְלַבּוּשֵׁי אֲנָאֶלְתֵינוּ", כשהקב"ה עושה נקמה באדם, ובפרט שבני עשיו הם נלחמים זה בזה והורגים אחד את השני, וזו הנקודה של 'נצח'.

הגמרא במגילה (דף טו) דורשת על הפסוק (יהוקאל כ, ב): "אֲמַרְהָ צֹר עַל יְרוּשָׁלַם... אֲמַלְאָה הַחֲרָבָה" – לא נתמלאה צור אלא מחורבנה של ירושלים, וכן להיפך, מחורבנה של צור נתמלאה ירושלים. ואם יגידו לך קיסרי וירושלים ישבו שתיהן אל תאמין (קיסרי היתה עיר רומאית בארץ ישראל שישבו בה מלכי רומי), ואם יגיד לך שתיהן חרבו, אל תאמין, יגיד לך חרבה קיסרי וישבה ירושלים או להיפך תאמין לו. כתוב (תהלים

הילדים. מסופר בגמרא (יבמות סוף דף סג.) שרב חייא היתה לו היתה לו אשה רעה, ור' חייא כל פעם שהוא היה הולך לשוק, ושהיה מוצא דבר יפה, היה קונה ואומר: זה לאשתי. והלך איתו רב. אמר לו: והרי אשתך מצערת אותך, היא לא כל כך בסדר, ולמה אתה קונה לך כל הזמן דברים? אמר לו רבי חייא: 'דיינו שמגדלות בנינו (לתלמוד תורה), ומצילות אותנו מן החטא. בואו נלמד מרבי חייא, הוא מצא באשתו שתי נקודות טובות (כי אם הגמ' אומרת או באמת לא היה יותר) ובכל אופן הוא נהג בה בכבוד גדול.

אנחנו ב"ה יש לנו מלא נקודות טובות בנשותינו, באמת זכינו כולנו לנשים טובות, (גם אם יש משהו קטן לא בסדר בה, אפשר להתפלל על זה). ועל ידי שאדם יאמר תודה על אשתו, ויגיד תודה על הילדים, הילדים הם טובים, רק יש להם הרבה מה לשפר, בפרט בדור שלנו, ולכן גם בהם צריך למצוא טוב. ועל ידי שאתה מתבודד, ואומר תודה להקב"ה על זה, אתה מכריע את הילד שלך לכף זכות. וכך מגיעים לשמחה, כי במקום לראות את כל השחור, ואת כל מה שחסר לי, ולהיות עצוב תראה את הטוב תגדיל אותו ותהיה שמח.

יסוד - להרבות בשמחת חתן וכלה

ל. ספירת היסוד – זה לשמוח בשמחת חתן וכלה. כתוב (ישעיה סב, ה) "וּמְשֹׁשׁ חֲתָן עַל כְּלֵה יְשִׁישׁ עֲלֵיךָ אֶלְקִיךָ". השמחה הגדולה שיש – זה כשיש חתונה (יותר מברית, ופדיון הבן ובר מצוה), חתונה זה שיא השמחה, ורואים את זה בחוש. מה הסיבה? כי בחתונה נעשה איחוד בין איש ואישה, ויהיה פריה ורבייה, ויצא דבר חדש. הכתוב אומר (שם מה, יח) "וַיֵּצֵר הָאֱלֹהִים וְעָשָׂה הוּא כוֹנֵנָה לֹא תְהוּ בְרָאָה לְשֵׁבֶת יִצְרָה אֲנִי ה' וְאֵין עֹד", הקב"ה רוצה שנמלא את הארץ בבני אדם, וזה מצוה רבה שאפילו משחררים חצי עבד וחצי בן חורין בשבילה כמו שלמדנו בגמ' בחגיגה (דף ב: ב) ועיקר השמחה זה שהם ילדו נשמות חדשות לעולם. ולכן "משנכנס אדר מרבים בשמחה", זה לשמוח בשמחת חתן וכלה. אם יש לאדם איזה חתונה ללכת, אפי' שהוא פחות הולך לחתונות, אבל בחודש אדר בשביל להרבות בשמחה כן ילך לחתונה, כי בחתונה יש שמחה גדולה. סיפרנו מקודם את מעשה עם ר' נתן שהגיע לאיזה חתונה של קרובה רחוקה שלו, רק בשביל לשמוח, ע"י ניגון וכלי זמר.

שמחה על ידי מילי דשטותא

לא. ספירת המלכות – זה לומר מילי דשטותא, איזה בדיחה. ורבינו הקדוש כותב בסוף תורה מ"ח תניינא, שאין מה לעשות, שכדי לשמח היו בני אדם צריך לעשות מילי דשטותא, לעשות קפיצות וריקודים, ולהתבדח. אבל אומר רבינו שיהיה בדיחות כשרות, שלא ח"ו יהיה חשש של ניבול פה או לצחוק על חשבון מישוה, או שמתכוון לכבוד עצמו – זה כבר בדיחה מצד הסטרא אחרא. ואומר רבינו שרק אחרי שלושת התנאים האלו אתה יכול לספר בדיחות.

רבי נתן מסביר (בליקוטי הלכות נפילת אפיים ד, אות ה) את היסוד הזה, ואומר שכיון שהשכינה בגלות, והיא נמצאת בעצבות, אז הדרך לשמח את השכינה זה דוקא ע"י מילתא דבדיחותא, וצריך גם כן להצחיק ולומר בדיחה, וע"י זה להוציא את השכינה (שזה ספירת המלכות) מהגלות שלה. ובעזרת השם "משנכנס אדר מרבים בשמחה", ה' יזכנו אמן.

שבת שלום ומבורך עריכה: ליאור גבע

מחזיר לו כל יום את הראיה. 'זוקף כפופים', 'מלביש ערומים', 'נותן ליעף כח' וכו', תקדיש עוד דקה ותברך ברכות השחר בכונה, ו"א לכוון את הפירוש הפשוט של המילים, ואז תגיע לשמחה עצומה.

עיקר ההודאה זה בשעת התבודדות

כו. עיקר ההודאה זה בשעת התבודדות, בתפילה אין לך זמן לכוון כל כך, אם תתעכב החזן יגיע ל'ויברך דוד' 'יוצר אור' ואתה עדיין באשרי. ולכן עיקר הזמן שבו צריך להודות זה דוקא בהתבודדות, שאז יש לך זמן וישוב הדעת. לומר בהתבודדות את 'אהבת עולם אהבתנו', מילה במילה ולהתבונן בכל מילה, איזה מתיקות יש שם במילים, אתה פתאום מתחבר לכל מילה בברכה הקדושה הזאת. ובכלל אפשר תמיד לומר בהתבודדות קטע מהתפילה בעל פה, "יוצר אור ובורא חושך עושה שלום ובורא את הכל". הקב"ה ברא את אור השמש ביום, ובליילה עשה לך חושך כדי שתוכל לישון. "המאיר לארץ ולדרים עליה ברחמים"... ובכל מילה אתה אומר תודה להקב"ה, אתם יודעים לאיזה מתיקות אדם מגיע כשאומר את התיבות המוכרות מהתפילה בשעת התבודדות בכזו דבקות, וזוכה לעשות תענוג גדול לקדוש ברוך הוא.

תודה על האשה, הילדים, הבית, הפרנסה ועוד

כז. נוסף עוד דבר חשוב, לומר תודה על כל הדברים הגשמיים שאתה מקבל מה', על האשה הילדים על הבית על הפרנסה ועל כל הדברים שמסביבך, יש לך אוטו תאמר עליו תודה, יש לך בגדים יפים תאמר תודה. אמירת תודה באה על ידי שאתה מוצא נקודות טובות במה שיש לך, ולכן צריך למצוא נקודות טובות באשה (עי' תורה רפ"ב בליקוטי מוה"ר), שאדם מקיים זאת באשתו היקרה, למצוא בה את הנקודות הטובות. כולם חייבים שלום בית אמיתי, כל בעל יזכה לאהוב את אשתו יותר מגופו, ולא משנה איפה היא נמצאת (באיזו רמה רוחנית) אתה תעשה את שלך, ע"י שתלמד עליה זכות. תנסה להיזכר בתקופת האירוסין שלכם, הרי למה התחתנת איתה, כי מצאת בה הרבה דברים טובים. תנסה לדבר עם בחור מאורס משהו לא בסדר על כלתו, הוא לא יקבל את זה, הוא יגן עליה בכל הכת, כי אז הכל וורוד והם מאוד אוהבים, ולמה אחר כך זה הולך? אדם צריך להשתדל ללמד זכות על אשתו.

למצוא נקודות טובות באשתו וכך יעשה אותה טובה יותר

כח. רבינו הקדוש אמר בתורה רפ"ב שעל ידי שאתה מלמד זכות על אדם, אתה מוציא אותו מכף חובה, ומכריע אותו לכף זכות. וככה גם כשאדם מלמד זכות על אשתו, אתה מוציא אותה מתוך הרוע שאתה טוען שיש בה, ואז גם אם זה נכון שיש בה משהו לא בסדר, אתה מעלה אותה ומוציא אותה משם. לכל אדם יש דברים רעים, גם לבעל וגם לאשה, אנחנו בני אדם, וברגע שאתה מגביר את הנקודות הטובות שיש בה, ודן אותה לכף זכות, אתה מוציא אותה מכף חובה, ומכניס אותה למקום של כף זכות. אם אתה רוצה באמת לזכות להפוך אותה לטובה יותר (וכן את כל אדם), זה ע"י שתלמד עליה כף זכות.

ר' חייא מצא רק שתי נקודות טובות באשתו וכיבד אותה

כט. ולכן תגיד תודה להקב"ה שיש לך אשה טובה, שב"ה מכינה לך אוכל, מנקה את הבית, מקבלת אותך בחיוך, מרגיעה אותך, לכל אחד יש דברים טובים על אשתו, וזה שברוך השם היא מגדלת את